

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

- Journalnummer:** 2016-0254
- Klageren:** XX på vegne af YY (passageren)
4000 Roskilde
- Indklagede:** Movia
CVRnummer: 29896569
- Klagen vedrører:** Kontrolafgift på 750 kr. for rejse på billet, som var udløbet
På vej til chaufføren for at spørge om var gyldig
- Parternes krav:** Klageren ønsker kontrolafgiften annulleret
Indklagede fastholder denne
- Ankenævnets sammensætning:** Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust
Asta Ostrowski
Torben Steenberg
Bjarne Lindberg Bak
Alice Stærdahl Andersen

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 2. maj 2017 truffet følgende

FLERTALSAFGØRELSE:

Movia er berettiget til at opretholde kravet om klagerens betaling af kontrolafgiften på 750 kr.

Beløbet skal betales til Movia, som sender et girokort.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

- oOo -

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

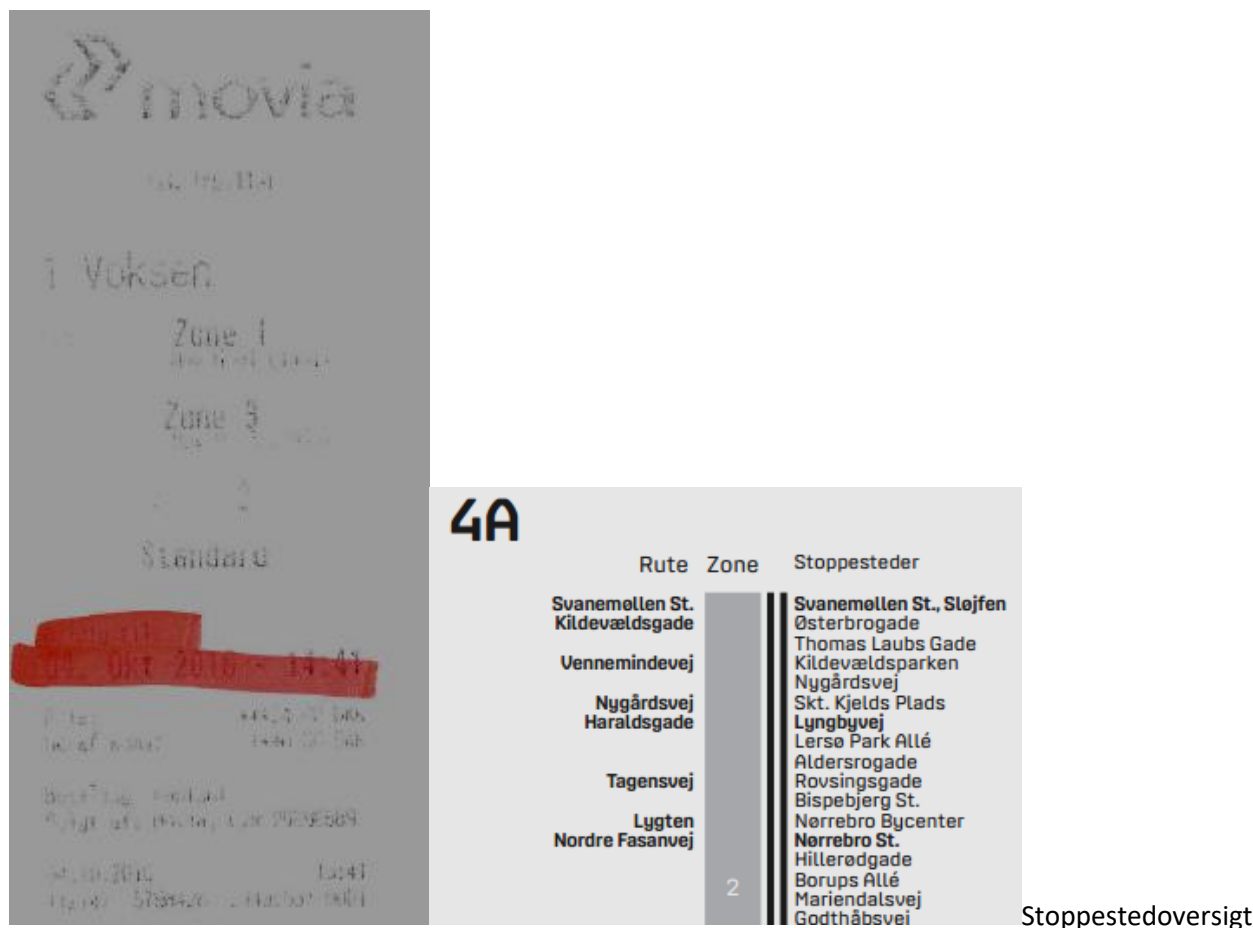
Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

-oOo-

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Den 4. oktober 2016 kl. 14:56 steg kontrollører på buslinje 4A ved stoppestedet Nørrebro Bycenter.

Passageren, som klageren repræsenterer, steg på bussen ved det efterfølgende stoppested Nørrebro st. Som rejsehjemmel havde han en billet, der var gyldig til kl. 14:41 og så således ud:

Ifølge klageren var passageren på vej op til chaufføren for at høre, om hans billet fortsat var gyldig, da han blev kontrolleret og pålagt en kontrolafgift kl. 15:02 grundet udløbet billet.

På et internt notat har kontrolløren anført følgende:

Ny besked	Denne herre blev meget meget ophidset og aggressiv. Han sagde han var gået ind i bussen for at spørge om hans billet var gyldig. Jeg er ret sikker på han havde sat sig ned før han kom hen til mig. Har dog svært ved at huske situationen 100 procent.
-----------	--

Den 5. oktober 2016 modtog Movia en klage over kontrolafgiften, og at bussen endnu ikke var kørt fra stoppestedet, da kontrolløren foregik, samt at kontrolløren truede med at tilkalde politiet.

Movia fastholdt den 14. oktober 2016 kontrolafgiften med den begrundelse, at billetten var udløbet. Endvidere henviste Movia til selvbetjeningsprincippet, hvorefter det er passagerens eget ansvar at sikre, at billetten er gyldig, og at chaufføren kun foretager stikprøvevis kontrol.

Sekretariatet har under sagens forberedelse spurgt Movia om følgende:

*"Til brug for ankenævnets behandling af sagen har vi brug for
1) bussens GPS-oplysninger fra stoppestedet, hvor klageren steg på.*

2) Hvor længe holdt bussen stille, før den kørte igen.

*3) Vi har endvidere brug for at vide, om tidsangivelsen på GPS er fra samme "kilde" som tidsangivelsen på den elektroniske kontrolafgift – altså om de to tider uden risiko for forskydnin-
ger - kan sammenholdes.*

*4) Det bedes endvidere oplyst, hvorledes Movia generelt sikrer sig at kunne dokumentere be-
rettigelsen af en kontrolafgift, fx som i den konkrete sag, hvor denne udstedes på baggrund
af en "udløbet billet". Tager kontrolløren et billede af billetten/kortet/telefonen?*

*5) Hvis der foreligger et billede i den konkrete sag fra kontrolløren, vil ankenævnet gerne se
denne, da den billet, som klageren har indsendt til Movia, og som er fremlagt i sagen, er me-
get utydelig, hvorfor det kunne være undskyldeligt, at klageren fandt behov for at søge vej-
ledning hos chaufføren.*

*6) Hvorledes sikrede Movia sig, at kontrolløren kunne erindre den konkrete kontrol, som lå 2
månedes før, Movia oplyste til nævnet, at klageren havde taget plads i bussen, inden kontrol-
løren henvendte sig?*

Movia har i den indledende sagsbehandling ikke gjort dette gældende."

Movia besvarede spørgsmålene således:

"Kunden er truffet i bussen med en kontantbillet, der var udløbet, hvilket er ubestridt. Movia tager ikke kopi af kunders rejsehjemmel. Men i den konkrete sag har Movia en kopi af bil-
letten, indsendt af kunden. Denne kopi af billetten er ikke utydelig, men er læsbar, selv efter
at være scannet ind og printet ud, hvorfor den også har været læsbar for kunden. Kopien kan
selvfølgelig forevises for ankenævnet, om nødvendigt.

Kontrolløren har allerede på kontroltidspunktet noteret, at kunden havde sat sig ned i bus-
sen, jf. vedhæftede notat. Det er dog vores opfattelse, at dette ikke i sig selv er afgørende for
vurderingen af, om kunden rejste uden gyldig rejsehjemmel. Afgiften er udstedt, fordi kun-
den var steget på uden at have eller forsøge at skaffe sig gyldig rejsehjemmel. Dette har kon-
trollørerne haft lejlighed til at vurdere, da de allerede befandt sig i bussen, da kunden steg
på. Af vedlagte udskrift kan det ses, at bussen holdt ved stoppestedet Nørrebro station i 51
sekunder. Bussen forlod stoppestedet klokken 14.59. Afgiften er udstedt kl. 15.02.

Ankenævnet har spurgt om tidsangivelsen for henholdsvis bussens position (GPS) og tidsan-
givelsen på den elektroniske kontrolafgift kommer fra samme kilde. Dette er ikke tilfældet.
Oplysninger om tidspunktet for kontrolafgiften stammer fra kontrollørens udstyr, mens op-
lysning om bussens position kommer fra Movias realtidssystem. Da de to tidspunkter passer
udmærket sammen i denne, sag har vi ikke grund til at betvivle rigtigheden af oplysningerne.

Vi finder, at det indebærer en høj risiko for omgåelse, hvis man kan stige på bussen med en udløbet billet, og så - i tilfælde af billetkontrol - anføre, at man havde tænkt sig at spørge chaufføren til råds eller købe en billet. I denne sag som i mange andre sager om kontrolafgift, er det blandt andet et spørgsmål om kontrollørens forklaring over for kundens forklaring. Det er nødvendigvis til tider en individuel vurdering om kunden havde tid nok/hensigt til at købe billet. Dette kan der ikke sættes en fast tidsgrænse på. For at billetkontrollen kan fungere, er det Movias opfattelse, at ankenævnet generelt må tillægge kontrollørens forklaringer vægt, da det ellers vil indebære betydelig risiko for omgåelse blandt kunderne.

Ankenævnet bør i denne sag lægge vægt på, at kunden var i besiddelse af en billet, der var udløbet og foreviste den, samt at kontrolløren har noteret på selve kontroltidspunktet (og ikke efterfølgende), at kunden efter alt at dømme havde sat sig ned. Hvis kontrolløren mente, at kunden lige var steget på og havde til hensigt at købe billet, ville afgiften ikke være udstedt. Dét at kunden viste en udløbet billet, taler imod at kunden havde til hensigt at købe en ny billet.

Af de fælles rejseregler for Metro, Movia og DSB, som var gældende på tidspunktet for afgiftens udstedelse fremgår, at "Kunden skal have gyldig rejsehjemmel til hele rejsen. Det er kundens ansvar at sikre sig dette." Dette gælder også i busser, hvor der er indstigning af midter- og bagdøre. Ankenævnet har tidligere fortolket dette sådan, at hvis kunden skal købe billet hos chaufføren m.v., skal kunden sørge for at gøre dette uden unødigt ophold (se bl.a. sag 2014-0091). "

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE:

3 medlemmer (Tine Vuust, Bjarne Lindberg Bak og Alice Stærdahl Andersen) udtaler:

"Der må i busser med mulighed for indstigning ad andre døre end fordøren levnes passageren en mulighed for straks at gå op til chaufføren og købe billet uden at blive pålagt en kontrolafgift.

På baggrund af det af kontrolløren anførte i notatet er det vores opfattelse, at passageren efter alt at dømme havde sat sig ned i bussen, inden han rejste sig og kontaktede kontrolløren. På den baggrund sammenholdt med, at passageren må have været klar over, at hans billet udløb kl. 14:41, hvilket tydeligt fremgik på billetten, finder vi, at passageren ved påstigning på bussen 20 minutter efter billettens udløb, at passageren - og ikke Movia – må bære ansvaret for, at billetten ved kontrol ikke længere var gyldig.

Uanset at passageren kan købe billet hos chaufføren, er dette et område med oplagt mulighed for omgåelse af reglerne om at kunne forevise gyldig billet ved kontrollen, hvis en kontrolafgift i en sag som den pågældende skal frafalde, når passageren oplyser at være på vej op til chaufføren for at stille spørgsmål.

Movia er derfor berettiget til at fastholde kontrolafgiften."

2 medlemmer (Asta Ostrowski og Torben Steenberg) udtaler:

”Movia skal godtgøre, at kontrolafgiften blev udstedt på berettiget grundlag.

Vi lægger til grund, at den udløbne billet var købt ombord på en bus, idet der øverst står ”Movia”. Vi lægger videre til grund, at passagerens eventuelle køb af rejsehjemmel på returrejsen også ville ske ved kontantkøb ombord på bussen.

Henset hertil sammenholdt med det af klageren oplyste om, at kontrollen fandt sted straks efter passagerens påstigning ad midterdørene i bus 4A, mens bussen endnu ikke havde forladt stoppestedet, finder vi, at passageren ikke blev indrømmet rimelig tid til at henvende sig til chaufføren for enten at købe en ny billet eller for at spørge chaufføren, om hans billet fortsat var gyldig, hvorefter passageren i benægtende fald ville skulle købe en ny billet hos chaufføren.

Da passageren således i begge tilfælde havde behov for at henvende sig til chaufføren, men ikke fik lejlighed dertil, og da Movia ikke har besvaret spørgsmål 6 fyldestgørende ligesom kontrollørens udsagn er usikkert, finder vi, at der har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at Movia i den konkrete sag skal fratage kontrolafgiften og betale 10.000 kr. for tabt sag i ankenævnet.”

Der afsiges kendelse efter stemmeflertallet.

RETSGRUNDLAG:

Det følger af lov om trafikselskaber § 29, stk. 1, at trafikselskabet kan fastsætte kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billet eller kort).

Trafikselskaberne i Hovedstadsområdet har vedtaget fælles rejseregler, hvori hjemmelen til udstedelse af kontrolafgift fremgik. Det anførtes således bl.a., at passageren skal have gyldig rejsehjemmel til hele rejsen, og at denne skal kunne vises frem for kontrolpersonalet under hele rejsen, ved udstigning, i metroen indtil metroens område forlades, og i S-tog og lokalbanetog indtil peronen forlades.

Passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig billet eller kort, herunder korrekt ind-checket rejsekort, skal betale en kontrolafgift på 750 kr.

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren anfører følgende:

”[Sønnen] stiger på bus 4 A midt i bussen og får bøde, da han er på vej op til chaufføren for at købe billet. Der er ingen indstigning forrest i bussen, og kontrolafgiften er derfor urimelig.”

Indklagede anfører følgende:

”

Ifølge Movias rejseregler skal kunden have gyldig billet eller kort fra rejsens begyndelse. Man skal selv sikre sig, at ens billet/kort er gyldig og gælder til hele rejsen. Chaufføren skal kun tage stikprøvekontrol, det vil sige enten tjekker han zone, dato eller tid.

Kontrollørerne er steget på linje 4A ved Nørrebros bycenter kl. 14.56 et stop før kunden stiger på bussen. Påstigning på linje 4A er af midterdørene.

Ifølge oplysninger fra kontrolløren steg kunden på ved Nørrebro st. og satte sig blot ind i bussen. Det var først da kontrolløren henvendte sig, at han ville op og spørge chaufføren om billetten var gyldig.

Man skal ikke først sætte sig ned i bussen hvis man evt. skal hjælp til billetkøb. Man skal gå direkte op til chaufføren, det er for sent når først kontrolløren kommer.

Billettens gyldighed står tydelig på billetten, se vedhæftet. Billetten udløb kl. 14.41, kunden har således kunnet se inden påstigning af bussen, at billetten var udløbet.

”

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævnensformand